

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

BUXORO
DAVLAT
UNIVERSITETI
1930

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
INNOVATSION
RIVOJLANISH VAZIRLIGI

ИЖТИМОЙ СОҲАНИ
МОДЕРНИЗАЦИЯЛАШ КОНТЕКСТИДА
ПЕДАГОГИК ТАЪЛИМ ТАРАҚҚИЁТИ:
МУАММО ВА ИСТИҚБОЛЛАР
РЕСПУБЛИКА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ АНЖУМАН

МАТЕРИАЛЛАРИ

бориши маҳорат босқичида давом эта боради. Уларнинг тугал шаклланишида шахснинг ўз фаоллиги ҳал қилувчи ўрин эгаллайди. Меъёридан ортиқ фаолликни намоён қила туриб ўқитувчи ўзида мавжуд бўлган фаолият усулларини ўзгариширади, уни такомиллаштиради, яъни ўз фаолият усулларини янада самаралироқ – ижодийлик даражасига кўтаради ва шахс фаоллигининг юқори кўрсаткичини намоён қиласди.

Шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, касбий тараққиётнинг муайян босқичига кўтарилиган шахс ўзини прогрессив ривожлантириш жараёнини тўхтатиб кўйиши мумкин. Бунда стагнация¹ ҳолати бошланиш хавфи пайдо бўлади. Ўқитувчи шахси касбий такомиллашувидаги стагнация ҳолатининг асосий омили педагогик тизимнинг таълим жараёни билан чекланиб қолганлигида намоён бўлади. Бундай стагнация ҳолатини бартараф этиш учун ўқитувчи фақат ўкувчи шахси билан ишлашда чекланиб қолмасдан ўз шахси билан ҳам мунтазам ишлашни давом эттириб бориши лозим бўлади. Ўз-ўзини касбий такомиллаштиришнинг юқорида кўрсатилган босқичларини ўташдан кўзланган асосий мақсад фақат ўзида муайян касбий билим, кўникма ва малакаларни, касбий сифатларни ҳосил қилишгина бўлиб қолмай, балки, асосан, мунтазам ўз-ўзини такомиллаштириб бориш кўникмаларини шакллантириш ҳам бўлиб ҳисобланади.

Шунинг учун ҳам бугунги кунда Республика мизада узлуксиз равишда педагог кадрлар малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш тизимини такомиллаштиришга катта эътибор қаратилмоқда. Галдаги вазифа ўқитувчи-педагогларнинг ушбу тизимга онгли муносабатини таркиб топтиришдан иборатдир.

Адабиётлар рўйхати

Боровиков Л.И. Как подготовить самоанализ профессиональной деятельности//Воспитание школьников. - 2004.- №5

Психологический словарь. – М., 1981. - С. 702.

Рогов Е.И. Личность учителя: теория и практика. - Ростов-на-Дону: «Феникс», 1996. – С. 174.

Степанов П.В., Григорьев Д.В., Кулешова И.В. Диагностика и мониторинг процесса воспитания в школе / Под ред. Н.Л.Селивановой, В.М.Лизинского. М.: 2003, с.74

ЭР -ХОТИН МУНОСАБАТЛАРИДА МУАММОЛИ ВАЗИЯТЛАР ВА УЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ

У.М.Рўзиев

Бухоро давлат университети Психология кафедраси катта ўқитувчиси

Оилада юзага келадиган зиддиятлар ва оила бузилишларининг сабаблари қуидагича: эр-хотиннинг характер жиҳатидан мос тушмаганлиги, фарзанд қўрмаслик, келиннинг маънавий ва жисмоний жиҳатдан ҳақоратланганлиги, моддий таъминотдаги камчиликлар, тарбиявий қашшоқлик, оилада ортиқча анъана ва маросимларнинг мавжудлиги, ичкиликка ружу қўйиш, рапш, маданий хордик чиқариш имкониятининг йўқлиги, қариндош-урұғчиликдаги қўнгил бузар ишлар мавжудлиги.

Кризис (инқироз) (грекча *krisis* - ечим, қайтарилиши жойи) – инқироз, тинч турган жойда интизомнинг бузилиши, бирор нарсада тўсатдан кучли қўзғалиш, оғир ўтиш даври, бирор нарсада кучли қийинчиликка дуч келиш. “Кризис” сўзи кутилмаган фавқулотдаги ҳолат, дўқ пўписа ва зарур бўлган ҳатти ҳаракатни ўзида ёрқин ифодалайди. Кризисли вазият - бу ҳам ҳиссий ҳам ақлий стрессли вазият, қисқа вақт ичida кишининг ўзидан ҳам, бошқалардан ҳам катта ўзгаришни талаб қилувчи ҳолат.

Оила кризиси – оилавий мухитдаги учраб турадиган ҳолат бўлиб, гомеостатик жараёндаги интизомий бузилиш билан характерланади, оилани бошқаришда умидсизликка тушиб қолинади. Янги бир оғир вазиятни эски кўлланилган услублар билан ҳал қилишнинг иложи бўлмай қолади.

Оилавий кризис даврида оиланинг келажақдаги равнақи учун иккита потенциал тизим ишлаб чиқиши мумкин:

1. Деструктив (вайрон қилувчи) – оилавий муносабатларда интизомий бузулишга етаклаб борувчи ва унинг мавжудлигига хавф солувчи;
2. Конструктив (бунёд қилувчи) – оилани янги погонага ўтишида потенциал имкониятларни кўллашни ўз ичига олади;

¹ Стагнация – (лот. *stagno* - ҳаракатсизлантираман, тўхтатиб қўяман, лот. *stagnum* – турғун сув) инсоннинг ижтимоий ўсиши ва маданиятдаги турғунлик ҳолати ёки социум (халқ)нинг юқори лавозимдаги раҳбарият (хокимият) томонидан сунъий йўллар билан оммавий камситилиши деган маъноларни билдиради.

Оилавий кризис даври – ҳар бир эр-хотин ўртасида рўй берадиган энг оғир дамдир. Бу даврда эр-хотинга ҳар доим хафагарчилик, нотинчлик, кўз ёшлар, асабийлик ва яна қайтадан муросага келиш ҳамроҳ бўлади. Эр хотин иккиси ҳам шуни ёдида тутиш шартки, бу давр ҳаммада бўлишини ва бу ўткинчилигини унумаслиги, асосий вазифа – инқирознинг тегирмонидан эсономон ва бутун чиқиш эканлиги бўлиши лозим. Лекин бу оддий вазифа эмас ва буни ҳамма ҳам уддалайвермайди. Ким буни уддаласа эртаклардагидек узоқ ва баҳтли яшаш насиб этади.

Ҳайратланарли, аммо факт: одам қанчалик кеч турмуш куришига қарамай, инқироз даврлари турмуш курган кундан бошлаб ўз фаолиятини бошлайди. Энг қизиги, хатто жанжаллар сабаби ва мавзуси ҳам ўша ўша ўзгармас кўринишида бўлар экан. Юқоридаги гаплардан шундай хуносага келиш мумкин ва буни иккита фикр билан изоҳлаймиз:

1. Таскин берувчи хуносаси – бу ерда айбдор йўқ, уларни қидириш фойдасиз;
2. Фалсафий хуносаси – агар бу инқироз давридан қочиб бўлмаса, демак унга тайёр туриш керак;

Психологик изланишлар шуни кўрсатадики, севгининг ҳам биоритми бўлади: у ҳам тугилади, улғаяди, мустаҳкамланади, оғринади, тузалади. Шунинг учун энг баҳтли никоҳда ҳам жуфтликлар орасида ҳиссиётларнинг вақтингачалик совуши вужудга келади. Бу ҳол ҳар бир муносабатда мавжуд. Эҳтиросли севги ҳар доим ҳам ловуллаб ёниб турмайди. Унинг бироз муддат совушига жуфтликлар олдиндан тайёр бўлиши лозим.

Инқирозли давр жуфтлик орасида кескин ва носоз давр бўлиб, бу вақтда улардан кучли матонат талаб этилади. Инқироз даврнинг ўзаро таъсир этувчи тўрт элементи мавжуд. Оила маълум бир даврига келиб, ўша элементлардан икки ёки учтасини ўз ичига олган бўлса ҳам, демак у инқироз даврида. У элементлар куйидагилар:

1. Стресс келтириб чиқарувчи вазиятлар тез-тез содир бўлса;
2. Вазифаларни уддалашда қийинчиликларга дуч келинса;
3. Оиланинг асосий масъулиятли вазифаларида сурункали қийинчиликларининг кўриниши;
4. Қўллаб-қувватлашнинг сезиларли даражада йўқлиги;

Ўзаро таъсир этувчи бу элементлар ўртасидаги фарқ шуни кўрсатадики, ҳар бир инқироз ўзгача бир олам. Куйида эса инқироз давридаги одамда юз берадиган белгилар ва инқирозга юз тутган оиланинг симптомлари берилган бўлиб, бу билан инқироз ҳолатидаги одамнинг ва оиланинг кечинмаларини аниқлаш мумкин.

Оиланинг кризисили даврларининг пайдо бўлиши турлича бўлади. Кризис даври деярли барча оилада кузатилади ва бу вақтингачалик бўлади. Бу дегани ҳар битта оила инқироз даврини бир хилда бошдан кечиради, дегани эмас. Агар эр ёки хотиннинг ҳаракатида одатдагидан бошқачароқ ўзгаришлар юз бера бошласа ва юқоридаги белгилар кузатилса, балки бу ҳакида ўйлаб кўриш керақдир, ўша жуфтликнинг оиласига инқироз даври соя сола бошлагандир.

Оила кризис даврлари бир неча этаплардан иборат бўлиб, психологлар бу даврларни турлича ифодалаган. Масалан, Вирджини Сатир оила ривожида ўнта инқирозий нуктани аниқлаган:

1. Биринчи инқироз – хомиладорлик ва фарзанд кўриш;
2. Иккинчи инқироз – боланинг тили чиқиши;
3. Учинчи инқироз – бола атрофдагилар билан мулоқатга кириша бошлаши ва алоқа ўрнатиши, яъни мактабга боғчага бориши;
4. Тўртинчи инқироз – бола ўсмирлик ёшига этиши;
5. Бешинчи инқироз – бола улғайиб оилани тарк этиши;
6. Олтинчи инқироз – боланинг турмуш қуриши: уйда келиннинг ёки куёвнинг пайдо бўлиши;
7. Еттинчи инқироз – аёл ҳаётида климикас даврининг бошланиши;
8. Саккизинчи инқироз – эркакларда жинсий фаолликнинг сусайиши;
9. Тўққизинчи инқироз – ота-она буви ва бувага айланиши;
10. Ўнинчи инқироз – эр-хотиндан бириннинг вафот этиши;

Бошқа мутахассислар оиладаги инқирозий даврларни куйидагича ифодалаган:

Бир йиллик кризис. Бир йиллик кризис даври – статистика маълумотлари бўйича, никоҳнинг бузилиши тўйдан 1 йил ўтгандан сўнг жуда кўп юз берар экан.

Никоҳнинг дастлабки йилларидаги муаммо шуки - бир бирини одатларига кўнига олмаслиги ёки кўнишиб кетиши муаммони юзага келтириб чиқаради. Буни никоҳнинг илк инқироз даврлари деб аташ мумкин. Баҳтга қарши бу даврда ажралишлар сони кам бўлади деб айта олмаймиз.

Бу даврда юқорида айтилганидек, икки хил дунёда катта бўлган, икки хил оиланинг тарбиясини кўрган жуфтликка бир-бирини ҳарактерига кўнишиб бироз қийин бўлади. Улар бу даврда бир тану бир жон бўлишга қийналишади. Ҳар хил хоҳишли бўлиш - оиладиги бурчларни

бир бирига юклашга олиб келади. Ўзлари истамаган ҳолда одатларини ўзгартиришга мажбур бўлади ва бу келишмовчиликларни келтириб чиқаради.

Характерлар мослашиши – бу оиласи ҳаётда муҳим омиллардан биридир. Хиссиятларни совуши психологияда “ниқоблар ечилиши” деб аталади. Никоҳнинг илк йилидаги энг зўр даври бу “асал ойи” содда қилиб айтганда “чилла даври”дир. Ҳаммаси чилладан сўнг бошланади, яна ўша оддий ҳаёт, муаммоларга тўла яшаш бошланади, камчиликлар секин секин юзага чиқа бошлайди.

Интим. “Тақиқланган мева” ўз қўлингизда бўлади ва ҳоҳлаган вақтингиз ундан таътиб кўриш имконига эга бўласиз ва бундай имкониятга эга бўлганингиздан кайфиятингиз юкори юради.

Орадан ярим йил ўтгач, эр - хотинлар жуда кўп нарсани тушуниб ета бошлайдилар, жуфтини ўзи ўйлаганчалик идеал эмаслиги сезила бошлайди.

Турмуш. Бир бирига кундан кунга қўпол гапира бошлайдилар, ҳар хил нарсаларни баҳона қилиб уруш қиласидилар. Ювилмаган идишлар, моддий қийинчликлар, уйни йифиштирилмагани секин аста асабга тега бошлайди. Бир бирларига ёмон муомалада бўла бошлайдилар.

Дид. Аввалари романтик, антика, бошқаларга караганда яхшироқ нарсаларни хоҳланган бўлса, энди улар қўнгли нимани тортса шуни эшитгиси келади. Тўйгача улардаги дид ҳам хоҳиш ҳам бир бўлган бўлса, энди ҳаммани хоҳиши ўзи истаганича бўла бошлайди. Ахир бир умр рол ўйнаб юриш осонмасда.

Одатлар. Икки ёш тўйдан олдин ўзларининг яхши қиз ва яхши йигит деган ролларини ўйнаб юради. Тўй ўтгандан сўнг рол ўйнашга хоҳиш ҳам тоқат ҳам қолмайди. Бирга яшаш бошлангандан кейин характердаги улкан сирлар очилади.

Кўпинча, икки ёш ҳам тўйдан олдин ота-онасининг топган пулига ҳеч нарсани ўйламай ҳаёт кечиришган бўлади. Аммо никоҳдан сўнг барча масъулият ўз зиммаларига юкаланди.

Оиласи муносабатлар икки киши эр ва хотин орасидаги ҳиссиятларга асосланиб шаклланади. Агар ҳиссиятлар ортда қолиб, ҳаёт муаммолари устун келиб, эр ўзини терговчи сифатида тутса, хотини доимий тергов остида ушланса, ёки хотини доимо моддий муаммолар, бойлик, рўзгор ҳисоб-китобини қилиб эрни доимо тергаса бир-бирларига бўлган ҳис-туйғу йўқолиб кетади. Инсон баъзида ўзига яқин бўлган одамларни тушунмайди. А.Грин ўзининг асаларидан бирида “Бизнинг ички дунёмиз қамдан-кам одамни қизиқтиради”, дейди. Эр ва хотин бир-бирларини жуда яхши биладиган, тушунадиган -деб ўйлашади. Аслида эса яқин одамни ички дунёсини кўра билиш уни тушунишни хоҳлашмайди.

Адабиётлар

1. Алешина Ю.Е. Индивидуальное и семейное консультирование. –
Изд. 2-е. М.: Независимая фирма “Класс”, 2007.208с.

2. Фозиев Э.Г. Ўзбек халқининг этнопсихологияси ва бола тарбияси //Ўзбек оиласидарининг этнопсихологик муаммолари. Республика илмий-амалий анжумани маърузаларининг қисқача баёни. –Т.: 1993. - Б.8-9.

3. Давлетшин М.Г. Ёш ва педагогик психология. – Т.: 1994. – 65 б.

TAJRIBA STANSIYASI, TAJRIBA MAYDONLARI VA TAJRIBA UCHASTKALARINING TURKISTONDA YANGI TEHNİKANI TARQATISHDAGI O'RNI. (XX asrning boshlari) D.D.Elova BuxDU, 1-bosqich doktoranti

XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Turkistonda dehqonchilikning paxtachilik, donchilik, chovvachilik, bog'dorchilik, polizchilik va sabzavotchilik kabi tarmoqlarida katta o'zgarishlar yuz berdi. Rossiya imperiyasi hukumati mintaqalarda imkoniyatlaridan keng foydalanib, imkon qadar xomashyo zaxiralarini o'zlashtirish va tashib ketish chora-tadbirlarini ko'rdi. Turkistonda qishloq xo'jaligini zamnaviy texnika asosida yo'lga qo'yish orqali ko'chirilgan aholi iqtisodiy barqarorligini ta'minlash, mustahkam xo'jaliklarni vujudga keltirish, mintaqani doimiy foyda olish manbasiga aylantirish kabi mustamlakachilik maqsadlar ko'zda tutilgandi. XIX asr oxiri – XX asr boshlarida (1897;1902y) Turkistonda tajriba stansiyasi tashkil etildi. Ushbu tajriba stansiyasi oldiga o'n ikki bo'limdan iborat aniq vazifalar qo'yilib, ushbu vaifalardan biri Turkiston qishloq xo'jaligiga yangi texnika va mashinalarni, mehnat qurollarini, zamnaviy asbob-uskunalarini joriy etishdan iborat edi.¹

¹ Qaralsin. Hayitov J.Sh. Turkistonda yangi ekin navlarining tarqalishi va ulardagagi o'zgarishlar.-Buxoro.-Durdona; 2018.-B.129

Umuman, Turkistonda yangi texnika va zamonaviy asbob-uskunalarini tarqatish uchun Toshkent (1900-yil); Andijon, Samarqand, Dasht cho'l, Avliyo ota, Ashxabod kabi bir qator shaharlarda mehnat qurol-yarog'lar ombori tashkil etilgandi. Bundan tashqari mintaqaga qishloq xo'jalik yangi texnikalarini tarqatishda "Rus texnik jamiyat", "Dehqonchilik va yer ishlari departamenti", xususiy tadbirdorlar, xorij va Rossiya firma hamda kompaniyalari, "Havaskor bog'bonlar", "Sanoat bog'lari" egalari, ko'chirilgan aholi vakillari ham faoliyat yuritgandi. Biroq, Toshkent tajriba stansiyasi, tajriba maydonlari, tajriba uchastkalari ham bu borada muhim bo'g'in bo'lib, ularning o'ziga xos o'rni bor edi. Tajriba stansiyasi, tajriba maydonlari va tajriba uchastkalari faoliyatini muvofiqlashtirib, lalmikor dehqonchilikni dala tajribasi va labaratoriya tadqiqoti orqali o'rganib, tegishli tavsiyalar ishlab chiqishi kerak edi.¹ Tajriba maydonlari mustaqil dala tajribalari o'tkazib, turli sharoitlarda olingen natijalarni tadqiq qilib sinovdan o'tkazardi.

XX asr boshlarida Turkistonda bitta ya'ni Toshkent tajriba stansiyasi, 5 ta tajriba maydoni, bular Ashxabod, Jizzax, Juvali, Ko'gart, Kopal kabilari, 100 dan ortiq tajriba uchastkalari mavjud edi. Tajriba maydonlari Kaspiyorti viloyati (Ashxabod); Farg'ona viloyati (Ko'gart), Yettisuv viloyati (Kopal), Samarqand viloyati (Jizzax), Sirdaryo viloyati (Juvali)da ya'ni beshta Turkiston general-gubernatorligi viloyatlarida ish yuritardi, shuningdek, Kushka, O'rtepada, Dasht cho'lda ham tajriba maydonlari va ularning filiallari bo'lgan.² Qabul qilingan tartibga ko'ra, tajriba stansiyasiga 100 desyatina (1desyatina-1,09ga) tajriba maydonlariga 25-50 desyatina, tajriba uchastkalari esa 25 desyatina gacha yer fondlari ajratilishi belgilangan.³ Biroq, yer fondlari imkoniyatiga qarab bu qoidaga hamma vaqt ham qat'iy amal qilinmagan. Tajriba uchastkalari "paxtachilik", "donchilik", "lalmikor dehqonchilik", "bog'dorchilik", "poliz va sabzavot ekinlari", kabilarga ixtisoslashgan bo'lib, eng ko'p "paxtachilik" tajriba uchastkalari faoliyat yuritgan. 1907-yilda Toshkent tajriba stansiyasida 66 desyatina, Dasht cho'l tajriba maydonida 200 desyatina, Andijon tajriba maydoni hisobida 27 desyatina ekin maydoni bo'lgan.⁴

Tajriba stansiyasi va tajriba maydonlarining har birida texnika va qishloq xo'jaligi asbob-uskunalarini uchun maxsus omborxonasi va labaratoriyanasi bo'lgan. Toshkent tajriba stansiyasi omborxonasi qishloq xo'jalik texnikalaridan plug, seyalka, kultivatsiya, lobogreyka, jeneyka, veylaka (don ajratadigan mashinalar-muallif) borona, grabli brichka, telejka kabi zamonaviy texnikalar to'plangan. Ushbu texnikalar dastlab tajriba stansiya yer maydonlarida sinovdan o'tkazilib, keyin atrofdagi dehqonlarga sotildi yoxud ijaraga berilardi. Toshkent tajriba stansiyasi boshlig'i R.R.Shreder 1902-1908 yillarda stansiya omboridan katta miqdorda yangi texnikalar tarqatilganligini qayd qiladi.⁵ Ayniqsa, Dasht cho'l tajriba stansiyasi 1907-1910 yillarda dehqonlarga 16.500 rubl mablag'ga yangi texnikalar sotganligi, atrofdagi qishloqlar aholisi ushbu tajriba maydonidan imtiyozli narxlarda 10 foiz chegirma bilan besh yil muddatgacha ijaraga texnikani xarid qilganligi manbalarda qayd etilgan.⁶

Andijon tajriba maydoni Farg'ona viloyati uyezdlarini yangi texnikalar bilan ta'minlashda muhim rol o'ynab, uning omborxonasi birgina pluglardan o'ndan ortiq turlari saqlangan. Omborxonadan texnik vositalar xarid qilish yilning barcha mavsumida davom etgan. Tajriba stansiyasi va maydonlari bo'ylab sayohat qilgan kishilar ularning omborxonalari haqida qiziqarli ma'lumotlar yozib qoldirishgan. K.Timayev va L.Proshinlar o'z sayohat xotiralarida: Toshkent tajriba stansiyasining mehnat qurollari omborida yangi texnikalar, dehqonlar uchun kerakli asbob-uskunalarining ko'plab turlari bor"-deb yozishgandi.⁷ Xullas, Turkistonda XX asr boshlarida faoliyat yuritgan tajriba stansiyasi, tajriba maydonlari va tajriba uchastkalari mintaqada yangi qishloq xo'jalik texnikalarini tarqatishda muhim rol o'ynadilar. Biroq, ushbu muassasa xodimlari Yevropa millati vakillari bo'lib, yangi texnikalarni asosan ko'chirilgan dehqonlar o'rtasida tarqatish bilan shug'ullanganini tarixiy dalillar tasdiqlaydi.

Foydalilanigan adabiyotlar

1. Hayitov J.Sh. Turkistonda yangi ekin navlarining tarqalishi va ulardagi o'zgarishlar.-Buxoro.-Durdon; 2018.-B.129.
2. Шахназаров А.И. Очерк сельского хозяйства в Туркестанского края. Санкт-Петербург.-1898. - С.139-140.
3. Постонавление комиссия по вопросам сухого земледелия // ТС. –Том.545.-С.231;232;236.
4. Постонавление комиссия по вопросам сухого земледелия // ТС. –Том.545.-С.231;232;236.
5. Постонавление комиссия по вопросам сухого земледелия // ТС. –Том.545.-С.231;232;236.
6. Постонавление комиссия по вопросам сухого земледелия // ТС. –Том.545.-С.231;232;236.
7. Постонавление комиссия по вопросам сухого земледелия // ТС. –Том.545.-С.231;232;236.

¹ Шахназаров А.И. Очерк сельского хозяйства в Туркестанского края. Санкт-Петербург.-1898. - С.139-140.

² Постонавление комиссия по вопросам сухого земледелия // ТС. –Том.545.-С.231;232;236.

³ Шахназаров А.И. Сельское хозяйство в Туркестанском крае. –Санкт-Петербург. 1908.-с.449-450.

⁴ Туркестанская Сельско хозяйственная опытная станция//ТС.-Том.495.-С.122.

⁵ Шредер Р.Р. Туркестанская сельско-хозяйственная станция//ТС.-Том 495.-С.125-126.

⁶ Голодностепской оквентной станции//ТС. Том 494.-С.228; м:Туркестанское сельское хозяйство. 1914.-N4.-С.226-229.

⁷ Прошин Л, Тимаев К. Экскурсия на сельско хозяйственную опытную станцию // ТС. Том 551.- С.53.

Шарипова Ш. Бошлангич синфда мавхум маъноли тушунчаларни ўқитишнинг ўзига хос хусусиятлари	63
L.S.Elibayeva, I.B.Farmonova. Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik mahoratni shakllantirishning innovatsion yo'llari.....	64

3-ШЎЬБА. КРЕДИТ-МОДУЛ ТИЗИМИ АСОСИДА ПЕДАГОГИК КАДРЛАРНИ ТАЙЁРЛАШ ШАРТ-ШАРОИТЛАРИ 66

M.Sh.Xoziyeva. TEKNOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA MODULLI-KREDIT TIZIMINING МОНИЯТИ ВА АНАМИЯТИ MAVZUSINI YORITISHNING NAZARIY MASALALARI.....	66
Н.Н.Мусаева, Н.А.Мусаева. ОСНОВЫ КРЕДИТНОЙ ТЕХНОЛОГИИ	69
Ф.Х.Рамазонова. ТЕХНОЛОГИК ЁНДАШУВ АСОСИДА МОДУЛЛИ-КРЕДИТ ТИЗИМИНИНГ МОҲИЯТИ ВА АҲАМИЯТИ	70
O'.U.Qurbanova. PEDAGOGIK BAHOLASH, UNING TA'LIM-TARBIYA SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	72
Н.Н.Мусаева, С.А.Икромова. НАУЧНЫЕ ОСНОВЫ МОДУЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ.....	75

4-ШЎЬБА. МИЛЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ПЕДАГОГИК ФАОЛИЯТ МАЗМУНИ ВА ТАРАҚҚИЁТ ТЕНДЕНЦИЯЛАРИ 78

A.H.Nusratov. XVI ACP БУХОРО ХОНЛИГИДАГИ ПЕДАГОГИК ФИКРЛАР МАЗМУНИНИ ЁРИТИШДА “ПОШШОХОЖА” ПЕДАГОГИК ҚАРАШЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ.	78
Н.Ж.Бобомуродова. СОБЛЮДЕНИЕ ОПТИМАЛЬНОГО РЕЖИМА ПИТАНИЯ ВАЖНЫЙ ФАКТОР ФИЗИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ДЕТЕЙ	80
Г.Ш.Рахмонова. ТАЛАБА ЁШЛАРНИ АХЛОҚИЙ ТАРБИЯЛАШ - ДАВР ТАЛАБИ	83
G.V.Izbulleyeva. DIDAKTIK ASARLARDA NO'SHIRAVON ODILLIK TIMSOLI SIFATIDA	85
J.T.Karimov, B.J.Umarov. “ABDURAUF FITRATNING MA'RIFIY - PEDAGOGIK QARASHLARI” MAVZUSINI O'QITISHDA INTERAKTIV METODLARDAN FOYDALANISHNING SAMARADORLIGI	88
У.И.Махкамов, М.Маликова. ТАРБИЯ ИШЛАРИ ЖАРАЁНИДА СИНФ РАҲБАРНИНГ ФУНКЦИЯЛАРИ	89
Д.М. Исмоилова, Д.Олимжонова. ЖАМОАНИ ШАКЛАНТИРИШ МЕТОДИКАСИ ВА ЖАМОАДА ШАХСНИ ШАКЛАНТИРИШ	92
D.I.Tosheva, A. U.Salimova. TA'LIM SOHASIDA MA'LAKALI KADRLARNI TAYYORLASHDA MA'NAVIY YETUKLIK VA AXLOQIY MEZONLARNING АНАМИЯТИ	95
S. Z.Jabborova. OILADA BOLALARNI MILLIY QADRIYATLAR VOSITASIDA AXLOQIY TARBIYALASH	97
Н.А.Рахимова. МИЛЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА ПЕДАГОГИК ФАОЛИЯТ	99
О.Ш.Ахмадов, П.Пиримова, М.Абдурасурова. БУХОРО МУТАФФАКИРИ АҲМАД ДОНИШНИНГ ТАЪЛИМ – ТАРБИЯНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ САЙИ ҲАРАКАТЛАРИ	100
Д.Ш.Баратова. РОЛЬ СЕМЬИ В ОБЩЕСТВЕННОМ ВОСПИТАНИИ	105
А.М.Назаров, М.Б.Нусратова. СПОРТЧИЛАРДАГИ ЎЗИГА ХОС ПСИХОЛОГИК МЕХАНИЗМЛАР	106
G. Qurbonova. МАКТАБГАСЧА YOSHDAKI BOLALARDA BAG'RIKENGLIKNI SHAKLLANTIRISH	108
Н.З.Жумаев. АГРЕССИЯ ПЕДАГОГА, ФОРМА ПРОЯВЛЕНИЙ И ОСНОВНЫЕ ТИПЫ.....	110
Н.Б.Исматова. ОИЛАДА СОҒЛОМ МУХИТ ВА СОҒЛОМ БОЛА ТАРБИЯСИННИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ	111
G.G`Habibova. DUNYOQARASH SHAKLLARI VA UALAR ORASIDAGI ALOQADORLIKNING INSON AXLOQIY КАМОЛОТИДАГИ О'RNI	114
Д.Б.Рахмонова. ЖИЗНЕННЫЕ СТРАТЕГИИ И ХАРАКТЕРНЫЕ ПРИЗНАКИ СОВРЕМЕННОЙ МОЛОДЕЖИ	116
Г.Р.Шаропова. БЎЛАЖАК БОШЛАНГИЧ СИНФ ЎҚИТУВЧИЛАРИ КАСБИЙ МАҲОРАТИНИ ОШИРИШ МУАММОЛАРИ.....	118
У.М.Рўзиев. ЭР -ХОТИН МУНОСАБАТЛАРИДА МУАММОЛИ ВАЗИЯТЛАР ВА УЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ	120
D.D.Elova. TAJRIBA STANSIYASI, TAJRIBA MAYDONLARI VA TAJRIBA UCHASTKLARINING TURKISTONDA YANGI TEXNIKANI TARQATISHDAGI O'RNI....122	